herpy

SKINKER

Gidgee Skink

Egernia stokesii

En robust, social skink med pigget hale fra det halvtørre Australien. *Egernia stokesii* lever i faste familiegrupper i klippesprækker og hule træstammer, føder levende unger og kan spærre sit skjul med den pigbesatte hale. Den kræver varme, UVB og et terrarie med solide klippestrukturer.

Familie: Scincidae Tidligere navn: *Silubosaurus stokesii* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**21-28 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**100-200 g**
Levetid	**10-25 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Halvørken og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**27-32 °C**
Hotspot	**43-49 °C**
Temperatur, nat	**21-27 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt og planter**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kuldstørrelse	**1-8 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**90 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste III (Australien) og i bilag C i EU's forordning om handel med vilde dyr. Dyr skal være lovligt erhvervet, og dokumentation for oprindelsen skal følge dyret. Ingen skinker er forbudt at holde i Danmark efter bekendtgørelsen om dyr, der ikke må holdes af private.

Om arten

Egernia stokesii er en kompakt, kraftig skink med korte ben, en bred krop og en kort, flad hale, der er dækket af skarpe pigge. Rygskællene er kølede fra nakken og ud til halespidsen, og farven spænder fra olivenbrun og mørkebrun til rustrød med spredte, lysere skæl. Undersiden er hvid til gul. Kroppen fra snude til kloak er 16-21 cm hos voksne dyr, og halen er kun omkring en tredjedel så lang, så den samlede længde er 21-28 cm. Voksne dyr vejer 100-200 g. Halen kan ikke smides.

Halen bruges som prop: dyret presser sig ind i en sprække, fylder åbningen med den piggede hale og puster kroppen op, så et rovdyr ikke kan trække det ud. Benene er så korte, at dyret glider på bugen, når det bevæger sig. Det er ikke hurtigt, men kan flytte sig rask, når det er varmt.

Der skelnes normalt mellem tre underarter: *E. s. stokesii* på Houtman Abrolhos-øerne, *E. s. badia* på fastlandet i Western Australia (inklusive den tidligere *E. s. aethiops* fra Baudin Island) og *E. s. zellingi* i det østlige og centrale Australien. Der findes ingen farvevarianter i handlen.

Udbredelse og levested

Egernia stokesii findes i det halvtørre Australien i en bred, men brudt udbredelse fra det yderste vestlige New South Wales og det sydlige Queensland gennem South Australia og Northern Territory til det sydvestlige indre af Western Australia. Arten findes også på flere øer ud for Western Australias vestkyst, blandt andre Houtman Abrolhos og Baudin Island i Shark Bay.

Bestandene er fragmenterede og bundet til klippeområder og skov, hvor der er skjulesteder. Arten findes kun i Australien. Bestanden er i tilbagegang på grund af landbrug, minedrift og ændrede brandmønstre, og underarten *E. s. badia* regnes for truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Arten lever i krat og åben skov, ofte på klippefremspring, og skjuler sig mellem sten, i flækkede træer, hule træstammer og andre hulrum. Den lever ofte blandt akacietræer. Hver gruppe har et fast område med nogle få foretrukne sprækker, som alle medlemmer bruger, og et fælles sted til afføring uden for sprækkerne. Dyrene kan kende gruppens medlemmer fra fremmede på lugten.

Dyrene er dagaktive. De soler sig tæt sammen ved indgangen til skjulet og trækker sig ind, når det bliver for varmt, eller et rovdyr nærmer sig. Aktive dyr har en kropstemperatur på omkring 33 °C. Klimaet er halvtørt med varme somre og kølige vintre. Føden er blomster, blade, frugt og de leddyr, dyret kan fange, især biller og græshopper.

Pasning

TERRARIET

Egernia stokesii lever i grupper, og terrariet skal være stort nok til dem. Et par eller en lille gruppe på op til tre skal have mindst 120 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde). Et enkelt dyr kan holdes i 90 × 45 × 40 cm, men større er bedre.

Bunden skal være sand eller sandet jord i et lag på mindst 10 cm. Byg sprækker og huler af flade sten, skifer og kork, og stil dem direkte på bunden af terrariet, så de ikke kan undergraves. Der skal være mindst to skjul og en stor, flad solsten. Hold bunden under et skjul i den kølige ende let fugtig, så dyret kan vælge. Terrariet skal have et tæt, flugtsikkert låg.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig gradient. Solpladsen skal være 43-49 °C, målt på overfladen med et infrarødt termometer, og den kølige ende skal ligge omkring 27 °C. Dagtemperaturen i baggrunden er 27-32 °C. Brug en eller flere halogenspots i den ene ende; keramiske varmelegemer og varmemåtter er ikke nok som eneste varmekilde.

Om natten må temperaturen falde til 21-27 °C. Bliver rummet koldere, skal der bruges et lysløst varmelegeme på termostat. Arten er varmeelskende, og for lav temperatur giver dårlig appetit og fordøjelse.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten kommer fra halvtørre områder, men trives bedst med en luftfugtighed på 40-60 %. Forstøv terrariet let om morgenen et par gange om ugen, og hold et fugtigt skjul i den kølige ende.

Dyrene slikker dråber fra overflader, men skal også have en stabil, lav vandskål med frisk vand hver dag. Skålen vaskes hver uge.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have UVB, så længe lyset er tændt. Et T5 HO-rør i reflektor, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde, giver Ferguson-zone 3. Zonen er et skøn ud fra levevisen; den nære slægtning *Egernia cunninghami* placeres i zone 3-4. Placér solpladsen, så dyrets ryg er 15-30 cm fra røret; afstanden afhænger af rørets styrke, og om det sidder over net. UVB trænger ikke gennem glas eller plast.

Supplér med et stærkt, hvidt dagslys, så terrariet er lyst. Lysperioden er 12-14 timer om sommeren og kortere om vinteren. Skift røret efter fabrikantens anvisning, fordi UVB-udstrålingen aftager med tiden.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Egernia stokesii er altædende. I naturen æder voksne dyr mest planter: blade, blomster, frugt og frø, og plantedelen er størst om sommeren. Unge dyr æder flere insekter end voksne. Giv derfor voksne dyr en stor del grønt og unge dyr mere dyrisk føde.

Giv grønt og vilde urter som mælkebøtte, kål og rucola, hakkede grøntsager som squash og sød kartoffel, blomster og lidt frugt som godbid. Dertil insekter som kakerlakker, fårekyllinger, melorme, superorme, snegle og regnorme. Små mængder magert hakket kød eller kæledyrsfoder kan indgå, men skal ikke fylde meget.

Unge dyr fodres dagligt, voksne hver anden dag eller tre gange om ugen. Giv så meget, som dyret æder på omkring 5 minutter. Drys insekter og grønt med kalk, og giv et vitamintilskud en gang om ugen.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er social og lever i familiegrupper med et par, unger og halvvoksne afkom fra flere kuld. Den kan holdes i par eller i en lille gruppe, især hvis dyrene er vokset op sammen. Fremmede voksne dyr kan komme i alvorlig strid, så nye dyr introduceres kun efter karantæne og under opsyn, og de skal adskilles, hvis de slås. Hold ikke en han og en hun sammen, medmindre du vil have unger.

Dyrene er sky og bryder sig sjældent om at blive håndteret, men bliver mere tillidsfulde ved fodring fra pincet. Rolig adfærd og faste rutiner mindsker stress. Et truet dyr søger ind i sit skjul og puster sig op, så det er svært at få ud.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er svære at skelne udefra, og sikker kønsbestemmelse kræver en dyrlæge, der kan undersøge kloakken med et endoskop. Hunner er kønsmodne ved en længde fra snude til kloak på omkring 17 cm. I naturen bliver arten først kønsmoden efter fem til seks år; i terrarier med rigelig føde kan det gå hurtigere, men alderen er ikke dokumenteret.

PARRING

Arten er udpræget monogam, og de fleste hanner er far til kun ét kuld. Et fast par holdes sammen i et stort terrarie med nok skjul. Parringens forløb og en eventuel vinterhvile er ikke dokumenteret for dyr i terrarier, men en køligere periode med kortere dage om vinteren svarer til naturens rytme.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten føder levende unger. Et kuld er på 1-8 unger, og antallet stiger med hunnens størrelse. Hunnen føder højst ét kuld om året, og ikke alle hunner yngler hvert år. I det østlige Australien fødes ungerne i februar og marts, altså sensommeren. Fødslen af et helt kuld kan tage fra én til tolv dage.

INKUBATION

Der er ingen æg at udruge. Drægtigheden varer op til tre måneder; de 90 dage i boksen er et skøn. Giv hunnen ekstra føde, kalk og UVB, og hold terrariet roligt. Ungerne fødes med hovedet først i fosterhinder med blommesæk, og hunnen eller ungerne æder ofte hinderne bagefter.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 7-10 cm fra snude til kloak og vejer omkring 8 g ved fødslen. I naturen bliver ungerne i familiegruppen, til de er kønsmodne, men der er også set voksne dyr dræbe unger. Hold derfor øje med de voksne, og tag ungerne fra, hvis der ses aggression. Hold søskende sammen i et terrarie med sand, skjul og UVB. Giv små insekter og finthakket grønt dagligt, drysset med kalk.

Sundhed og typiske fejl

Egernia stokesii er hårdfør, når temperatur, lys og bund er rigtige. De typiske problemer er:

- Kalkmangel og knogleskørhed ved for lidt UVB og ensidig kost.

- Svampeinfektion på bug og fødder ved vedvarende fugtigt underlag.
- Fedme ved for meget fedtholdig føde og lidt bevægelse.
- Indvendige og udvendige parasitter, især hos nye dyr.
- Kampskader og stress ved for tæt eller uroligt hold, især af fremmede voksne dyr.

Sæt nye dyr i karantæne i mindst en måned, før de kommer sammen med andre. Dyrene skjuler sygdom godt, så kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ændret appetit, vægttab eller hævelser.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.